

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

PASTOOR CAMPENS ZALIGER

1880
DOOR

ERNEST CLAES

TONEELFONDS J. JANSSENS - ANTWERPEN
(N° 1069)

TREDEN OP: Pastoor Campens
Jef Leirs, de timmerman
Dens Verhaeghe, de schoenmaker
Fideel, de koster
Rozelien, de meid
Mieke Waegemans, de stoelkenszetster
Witte en Monneke, twee misdieners
Fientje Bosmans, een kwezeltje
Jan Noterdaeme, een oud ventje
Een opkoper
Stem van papegaai
Stem voor de bindteksten

PLAATS 1ste bedrijf : in Zichem op straat
2de bedrijf : in de sacristie
3de bedrijf : bij pastoor Campens
Epiloog : bij pastoor Campens

Inleiding - Ernest Claes vertelt.

Ik heb lang gewacht alvorens iets te vertellen over pastoor Campens-zaliger. En dat was zo wel ter willo van mijnheer Campens-zaliger als voor me zelf. Ik dacht : Ze zullen er weer niets anders in vinden dan een plozante vlaamse pastoorsgeschiedenis, en van de ziel die or in ligt zullen ze niets begrijpen. Ze zullen zeggen dat het maar weer iets is van verkwezelde dorpsmensen, van localisme en Zichomse folklore en dat or tegenwoordig wol andere dingen te vertellen zijn.

Ja, dat zullen ze zeggen. Precies of er over pastoor Campens anders kan verteld worden dan ik het doe. En dan zullen ze beweren dat het de moeite niet waard is te vertellen over mensen als :

- Jof Leirs, de timmerman, die pastoor Campens zo de duvel kon aandoen, die leijke lattenkliever, zoals Rozelien, de meid van mijnheer Pastoor hem placht te noemen ;

- die Rozelien, die altijd zo goed geweest is voor haar pastoor, maar de goodheid van de pastoor niet altijd begrijpen kon ; die zozeer bewust was van haar waardigheid als pastoorsmold, dat die van Zichom haar wol eens mijnheer de Deken noemden ;

- over Fidoel, de koster, die 's morgens nooit goed gemutst was als hij de klok ging luiden, on die het, och God, ook regelmatig aan de stok had met Jof Leirs, met de grafmaker, met de voorzitter van de kerkeraad, met de zangers van het oksaal, met de kast van de sacristij, maar die toch een toegewijde helper van mijnheer Pastoor was ;

- over het kwezelke, Fiontje Bosmans, met haar zwart hoodjo on haar scheef koppeke, haar onschuldig, kinderlijk hoestje, dat allo bongels van Zichom kendon, die na de mis nog altijd een half uur devotelijk op haar stoel bleef zitten, zich met alles bemoeide on moonde dat zij, als Prefecte van de Congregatie der jonge dochters, te waken had over de deugd van het jonge volk, dat zij tegen vrijen on trouwen moest behoeden ;

- over Mieke Wagemans, de stoolkenszetster, een simpel, goedig zielken, die een snoopwinkelke hield waar ze sirophorokens on kalissestokken verkocht ;

- over die sukkelaar van een Dons Verhaoghe, de schoonmaker, die stillo, in zich zelf gekeorde mens, die met een meiske uit een ander dorp was gotrouwd, één die in de stad had gediend en die in Zichom niet aarden kon ;

- en over al die anderen.

Ze zullen zeggen dat het allemaal maar uitvindzels zijn van mij. En terwijl ik daar zo maar zat te denken, waarom ik maar liever niet zou vertellen over pastoor Campens-zaliger, stond hij daar ineens voor me, docht me, zoals ik hem al zijn leven had gekend, met zijn zachte ogen, zijn vriendelijke mond, zijn kalotje wat naar achter geschoven en zijn schoon wit haar. Hij had zelfs die oude, groen verschoten toog van vroeger nog aan. En hij heeft mij, Nest Claes - "wittokop" - zei hij destijds - eens goed gezien en hij lachte...

Mijnheer Campens-zaliger lachte... ik ook.

Och Here, hij heeft geen grote daden verricht in zijn leven, onze pastoor Campens-zaliger. Wat hij geweest is dat staat alleen geschreven in het hart van de mensen die hem hebben gekend. Hij was niets anders dan een eenvoudige, goede pastoor, die gedaan heeft wat een pastoor op zijn parochie moet doen, met een hart vol barmhartigheid voor de mensen en vol liefde voor Onze Lieve Heer.

1880

door ERNEST CLAES

EERSTE BEDRIJF

ZICHEM DORP - Rechts het huis van Fiontjo Bosmans
Links het huis van Jef Leirs

Fientje veegt voor haar deur - Rozelien komt voorbij.

Rozelien : Dag, Fientje.

Fientje : Dag, Rozelien.

Rozelien : Hoe gaat het tegenwoordig ?

Fientje : Niet al te best Rozelien. Ik heb het weer zo fel op mijn asem (hoest) ; ik moet er toch zo mee oppassen, want anders begint Coco ook te hoesten.

Rozelien : Kan hij nu al "Ave Maria" zeggen ?

Fientje : Van tijd tot tijd zegt hij het ... maar "Geloofd zij Jezus Christus" kan hij bijna zo goed zeggen als mijnheer Pastoor. (voor venster) Luister maar eens : Coco...Coco... Geloofd zij Jezus Christus... Geloofd zij Jezus Christus...

Coco (achter venster) : Geloofd zij Jezus Christus...

Rozelien : Wel, wel, wel. Ik begrijp niet hoe ge dat allemaal aan een papagaai geleerd krijgt.

Fientje : Voor het geloof moet ge veel doen en veel geduld hebben, Rozelien.

Monneke (is intussen opgekomen) : Uffra Rozelien... ?

Rozelien : Wel, wat moet ge hebben ?

Monneke : Ons moeder heeft gevraagd of mijnheer Pastoor eens naar ons grootmoeder zou willen komen, alstublieft, uffra Rozelien ?

Rozelien : Van wie zijt gij ook weer, manneke ?

Monneke : Ik ben Monneke van Soppe Landuyt, uffra Rozelien.

Rozelien : Zo erg zal 't zeker niet zijn met uw grootmoeder. Is 't wel nodig dat mijnheer Pastoor daarvoor zelf komt ?

Monneke : Jawel, uffra Rozelien. Ze heeft weer zo een pijn in haar rug en ons moeder peinst dat ze moet bediend worden.

Rozelien : (streng) Pas op dat het serieus is hé. Hebt ge nooit op mij geroepen ?

Monneke : Ikko... ? Nee, uffra Rozelien... echtokens en echtokens niet... ik mag verrekken als ik ...

Rozelien : Is 't wel waar, snotneus ?

Monneke : (gaat opzij) Echtokens en echtokens waar, uffra Rozelien, alsteblijft, uffra Rozelien... dat is Janneke van Jof Leirs, die altijd achter U "Mijnheer de Dekon" roept.

Rozelien : Wat durft ge daar zeggen ? (Monneke springt opzij - Rozelien nijdig af).

(Witte komt bij Jef Leirs uit).

Monneke : Hé, Witte, waar gaat ge naartoe ?

Witte : Nergens. Ik moest bij Jof Leirs komen vragen om thuis de kast komen te repareren (Fientje die voor haar huis bezig is, kucht : uhu, uhu)

Monneke : Hebt ge uw straf al af, uhu, uhu.

Witte : Nee jong. Die maak ik niet.

Monneke : Pas maar op dat ge weer niet van de lat krijgt.

Witte : Ik kan mijn straf toch niet maken als ik mijn rekenboek verloren heb.

Monneke : Hebt ge dat verloren ? (uh-uh van Fientje)

Witte : Nee, ik heb het - uhu uhu weggegooid... over de muur van 't kerkhof. Maar dat weet de meester toch niet. Waarom moest hij juist aan mij vragen hoeveel dat 7 x 7 was. Wist gij het ? (gekuch van Fientje)

Monneke : Nee, want ik meende dat het - uhu uhu - dat het 63 was (Fientje spinnijdig af).

Witte : Ik kan verdomme die smerige tafel van zèvon niet uit mekaar houden. Die van 2 en 5 ken ik goed genoeg, maar die vraagt hij nooit aan mij. Die mag Tuurke Leunes altijd opzeggen. En deze keer had ik het nog juist geraden...

Monneke : Maar waarom zegde ge het eerst goed en dan verkeerd ? Was het Janneke Leirs die U verkeerd voorzegde ?

Witte : Toen ik zei : $7 \times 7 = 49$, keek de meester mij zo kwaad aan dat ik dacht : weeral mis ... en toen fiezelde Gust van Jan van Seppes : 48 ... ik zei rap : neen, 48 ... en toen kreeg ik van de lat, maar dat Gust morgen oppast...

Stem van opkoper achter de huizen : Vellen, voddon en benen... (Op het oude zangerige wijsje).

Jef Leirs is ook buiten gekomen.

Opkoper : Goeien dag allemaal.

Jef : Goeien dag.

Opkoper : Niks te koop, patron, voddon of benen ?

Jef : Nee, man, alles verkocht, vorleden week.

Opkoper : Geen Konijnvellen ?

Jef : Koopt ge dat ook, ja ?

Opkoper : Zeker. En nogal tegen 'ne goeie prijs.

Jef : Nee, 'k heb er geen, spijtig genoeg... Maar weet ge waar ge nog een schoon vel kunt vinden ?

Opkoper : Waar ?

Jef : Bij de Deken... op de pastorij ... en bijlange niet duur, zulle.

- Opkoper : Verkoopt hij het ?
- Jef : 'k Peins van wel, ja, een grijs vel met zwarte strepen. Ge moet aan 't vrouwmens dat komt opendoen, maar eens vriendelijk vragen naar "Mijnheer de Deken". Zeg maar dat ge gestuurd zijt van Jef Leirs, de timmerman.
- Opkoper : Daar ga ik direct naar toe, zie. Dat ge bedankt zijt, zullo.
- Jef : 't Is niks (opkoper af) (Gezicht van Jef bloeit open tot ' een brede lach als hij de opkoper nakijkt en traag zegt) : Daar zou ik willen bij zijn...
- Monneke : Is dat echt van dat vel, Jef ?
- Witte : Allé gij... Als Rozelien dat hoort, Jef, zal ze niet zo goed gozind zijn als mijnheer Pastoor in de catechismus.
- Jef : Was die zo content ?
- Monneke en Witte : Ja, Jef.
- Jef : Waarom dat ?
- Witte : Ik weet het ook niet. Hij vroeg aan mij : "Hoevoel goddelijke personen zijn er ?" en ik heb gezegd : "Drie... Jozus, Maria en Jozef"
- Monneke : Ja, Jef. En toen moest hij zich omdraaien om niet te laten zien hoe fel dat hij moest lachen... Dat is toch niets om mee te lachen...
- Witte : Jef, gisteren heb ik ook stillokens met mijnheer Pastoor moeten lachen...
- Jef : Hoe dat ... ?
- Witte : Ik moest kersen plukken bij mijnheer Pastoor, maar terwijl ik in de boom zat moest ik de hele tijd zingen of fluiten.
- Jef : Ah, dat waart gij. Toen ik daar achter het muurke voorbij kwam, meende ik dat er ne witte kanarievogel in de boom zat te fluiten... Maar ik geloof toch dat mijnheer Pastoor groot gelijk had, want anders zoudt ge meer kersen eten dan plukken.
- Witte : Hé... met één kers in uw mond kunt ge toch nog fluiten... en met twee kersen kunt ge wel niet meer fluiten, maar dan kunt ge toch nog zingen.
- Monneke : Is dat echt ?
- Witte : Zeker. 't Klinkt wel een beetje anders, maar 't gaat toch.
- Jef : Weet ge wat ik zou gedaan hebben als ik mijnheer Pastoor was ?
- Witte en Monneke : Nee ?
- Jef : Ik zou eens onder de boom doorgewandeld zijn en eens goed in 't gras gekeken hebben. Dan zou ik U gevraagd hebben van waar al die natte kersenpitten kwamen.
- Witte : Dat deed hij ook, Jef. Hij kwam onder de boom staan, maar toen at ik natuurlijk geen kersen meer. Toen riep hij dat er toch nog ieverans een mus in de boom moest zitten.
- Monneke : en toen ?

- Witte : Ik begon direct te schreeuwen en door de bladeren te roo-
felen tot hij zei dat ze wel weg zou zijn... Maar toen
schoot ik de kersenpitten over de haag tot in de hof van
de koster (allen lachen) (De papegaai roept : Geloofd zij
Jezus Christus).
- Monneke : Die papegaai kan nogal schietgebeden zeggen, hé Jef.
- Jef : Ja jong ; Maar mijn vader heeft er één gekend, die kon
vloeken gelijk 'ne ketter.
- Witte : Zoudt ge deze ook kunnen leren vloeken ?
- Jef : Natuurlijk, al ge 't hem maar dikwijls genoeg voorzegt,
maar zoiets zal Fientje hem wel niet leren.
(Opkoper is terug verschenen).
- Opkoper : Zeg, patron, dat is potverdomme 'ne rare deken die ge hier
hebt, zulle !
- Jef : Hoe dat ?
- Opkoper : Dat is geen vrouwmens dat daar de wacht houdt ; dat is
'nen huzaar van Napoleon geloof ik.
- Jef : Alla, allá... Ge zijt misschien niet beleefd genoeg geweest.
Ge moet respect hebben voor 'ne mens zijn titel... Ge hebt
dat vrouwmens misschien geaffronteerd met naar mijnheer de
Onderpastoor te vragen ?
- Opkoper : Nee nee, vriend. Ik ken mijn wereld ook. Ik had mijn klak
al af toen ze open deed en ik vroeg heel beleefd of ik
dat konijnevel van mijnheer de Deken eens mocht zien...
Ze bezag mij gelijk ik weet niet wat... "Met de compli-
menten van Jef Leirs" zei ik nog... Ik kon nog juist 'ne
stap achteruit doen of ze sloeg de deur tegen mijn
gezicht... Mens lief... 'ne slag... ik meende dat de pannon
van het dak vlogen...
- Stem van Trees Leirs : Je-e-e-e-e-f...
- Jef : Ja-a-a-a... Daar zit er nog zo één (haastig af).
- Opkoper : Dat ze haar gestreepte konijnevellen zelf houdt, miljaar...
(af al roepend) Vellen, vodden en benen...)(Jongens lachen)
- Monneke : Dat heeft Jef fijn gelapt. Die durft nogal. Ge kunt denken
hoe kwaad dat Rozelien was.
- Witte : Moest Rozelien dat zien (toont sigaarkens)... ze zou nog
kwader zijn.
- Monneke : Hoe zijt ge aan die sigaarkens gekomen ? Gekregen ?
- Witte : Ja (beweging van gappen). Zó gekregen.
- Monneke : Gepikt ? Waar ?
- Witte : Bij mijnheer Pastoor. Ik kreeg altijd drie sigaarkens van
hem als ik in zijn hof gewerkt had, maar deze keer heeft
hij 't misschien vergeten.
- Monneke : Hij heeft ze misschien niet willen geven met die kersen...
- Witte : Als ik er voor gewerkt heb en ik krijg ze niet, dan mag ik
die pikken (Mieke Wagemans is ondertussen opgekomen en
blijft luisterend staan) Mijnheer Pastoor heeft er immers
nog genoeg. Hij zal er wel niks van merken.

- Mieke : Foei, lelijke bengel... Ah, maar ik heb alles gehoord. Zo jong nog en reeds gaan stelen bij mijnheer Pastoor. Wacht, manneke, dat zal ik hem zeggen.
- Witte : Nee, Mieke, niet doen, want dan krijg ik zeker troef na de catechismus en als ze het thuis te weten komen krijg ik nog van de wis er bij...
- Mieke : 't Is niet gepermitteerd... En dat voor 'ne misdienaar... Dat moet ge morgen vroeg gaan biechten ; of ge doet een heiligschennende communicie. Ik kom morgen een kwartier vroeger naar de mis om te zien of ge wel echt te biechten gaat.
- Witte : Maar wat zal mijnheer Pastoor zeggen als ik dat biechten kom ?
- Mieke : Hij zal U een duchtige penitentie geven, en zeggen dat ge alles moet terug leggen, waar ge het gehaald hebt.
- Witte : Dat kan ik toch niet, Mieke. Eén sigaarke heb ik al half opgerookt. Ik kan dat stumpke toch niet terug in het kistje leggen.
- Mieke : Ah, neen zeker... Dat stumpke moet ge ook terug leggen, of er is geen vergiffenis mogelijk. (Jef is ook komen kijken).
- Jef : Wat is er aan de hand, Mieke ?
- Mieke : Wat er aan de hand is ?... Foei... alla... rap naar huis, dievengebroed. En pas op, Witte, ik zal zien of ge morgenvroeg te communicie gaat (Witte en Monneke af). Die kinderen tegenwoordig... sigaren gaan stelen bij mijnheer Pastoor... Daar zit niks goed meer in tegenwoordig.
- Jef : Dat moogt ge wel zeggen, Mieke... Daar zal Onze Lieve Heer de ouders zeker zo streng over oordolen als de kinderen zelf... maar, alla... Sinds dat mijnheer Pastoor het stoelkengeld verdubbeld heeft, mag hij wel wat meer sigaren roken. Uw pree als stoelkenszetster is toch ook verdubbeld, zeggen ze.
- Mieke : Dat is niet waar. Wie durft zoiets beweren ?
- Jef : Kwatongen, Mieke, niks als kwatongen. Ik heb direct gedacht : dat kan niet waar zijn.
- Mieke : Dat geld is voor nieuwe stoelkens. Bekanst al de stoelkens vallen kapot. Dat heeft mijnheer Pastoor op de preekstoel toch duidelijk gezegd.
- Jef : Ja, natuurlijk, Mieke, dat 's goweten, hé. Maar enfin, 't één gozeid lijk 't ander... ze mochten er U tochwel een hecl klein boetje van geven, icts, alla.
- Mieke : Vindt ge dat, Jef ?
- Jef : Ja, dat's mijn gedacht, Mieke. 't Is wel voor de nieuw stoelkens, akkoord... maar van als het stoelkengeld verdubbeld is, hé, van dan af drinken de kosteren en de mannen van de kerkeraad toch iedere keer wijn als ze bijeenkomen.
- Mieke : Wat zegt ge daar ? Woet ge dat goed ? Is dat zeker waar ?

- Jef : Ja, Mieke, Dat weet ik heel goed. En dat's zo waar als dat ik hier sta. Ze mogen dat van mij hebben, zulle, zo'n glaaske wijn, gerust... Maar dan vind ik, hé, Mieke, dat ze U, d'oudste van al de kerkbedienden, toch ook wel oon klein beetje opslag mochten geven. Hoeveel krijgt ge nu ?
- Mieke : Vijf en twintig frank per jaar, Jef. Al zeven en veertig jaar lang.
- Jef : En nooit geen opslag gehad ?
- Mieke : Geen frank, Jzef.
- Jef : Dat's toch maar mager, zulle. Daar zal Onze Lieve Heer hot zijne wel van peinzen, en dan vind ik dat ze U nu, met die verdubbeling toch gemakkelijk 'n frank of tien opslag konden geven. Vooral... vooral, zeg ik, als zij er wijn van drinkon. Dat's mijn godacht, zulle, Mieke. Gij moet natuurlijk weten wat ge wilt en wat ge doet. Maar als die heren... (veelbetekenend gebaar). Ja, zulle, Mieke, on nogal...
- Mieke ineons af - Jan Noterdaeme is op het laatste opgekomen.
- Jef : Ha, Jan.
- Jan : Wat mankeert die van Wagemans ?
- Jef : Ja, wie zal dat zeggen. Hoe is't tegenwoordig met de rammetis.
- Jan : Niet al te best, Jef. 'ne Mons verbetert niet met ouder worden.
- Pastoor op - Begroeting.
- Pastoor : Het treft juist goed dat ik U zie, Jef. Ik meende juist oen tot bij U te komen om naar mijn zetel te zien. Toen ik Thuis kwam uit de mis, was de poot er af.
- Jef : Alla, mijnheer Pastoor... Hoe kan dat nu ?
- Pastoor : Ik weet het ook niet, Jef jong. Ik denk dat Rozelien één van haar schoonmaakbevliegingen gehad heeft. Daar zal die poot niet tegen gekunnen hebben. Ze is al lang tegen die zetel. Nu wou ze hem ook weer dadelijk de zolder opdoen, dat versleten ding, zei ze.
- Jef : Ik kon hem wel. Nicuw is hij niet meer, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Jef, ik ben daar nu alle mijn leven aan gewend geweest. Kunt ge dat repareren of kunt ge dat niet ?
- Jef : Ik peins wel van ja, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Het houtwerk is nog goed, echte eik, en ge moogt er niks anders aan doen dan die ene poot repareren... Verstaat ge, Jef. Niks anders.
- Jef : Goed, mijnheer Pastoor, maar als ik het overtrek nu oons afdeed en...
- Pastoor : Nee, Jef, niks anders... alleen die kapotte poot... Wanneer komt ge hem halen ?
- Jef : Straks, mijnheer Pastoor. Is dat goed ?
- Pastoor : Zeker, Jef.

Stem van Trees : Je-e-e-ef ... Je-o-e-ef...

Jef : Ja-a-a-a ik kom (wil af).

Pastoor : Is dat rekenboek misschien van uw Janneke ?

Jef : Eens zien, mijnheer Pastoor... Neen,neen, daar zijn ook wel veel ozelsoren aan, maar ons Janneke heeft de zijne gisteren nog in de soep laten vallen, en daar heeft deze nog niet in gezwommen, dunkt me. Gaat ge uw tafels van vermenigvuldiging terug leren, mijnheer Pastoor ?

Pastoor : Neo, toch niet. Ik vond dat boeksko achter de muur van het kerkhof... Dat zal zeker één van die apen daar verloren (gobaar van gooien) hebben. Ik zal 't maar aan de meester geven, die zal wel te weten komen van wie het is.

Jef : Met de lat, hé mijnheer Pastoor (allen lachen).

Stem van Trees : Je-o-o-ef ... Je-e-e-ef...

Jef : Ja-a-a-a (tot pastoor) Van tandpijn en kwade wijven, verlos ons, mijnheer Pastoor (af).

Pastoor : (tot Jan Noterdaeme die er stillokons bijgestaan heeft) : Ewel, Jan, ge zijt zo weinig van zeg vandaag. Hoe gaat het met het been ?

Jan : Slocht, mijnheer Pastoor, heel slecht.

Pastoor : Allé.

Jan : Heel slecht, mijnheer Pastoor, altijd die steken in mijn knie (krimpt ineen van de pijn).

Pastoor : Het zal wel betoren, Jan, met het schoon weer.

Jan : 'k Hoop het, mijnheer Pastoor.

Pastoor : De martelaars hebben in den tijd ook veel afgezien.

Jan : Zeker, mijnheer Pastoor, maar van het rammetis is er toch nog geen ons heilig geworden.

Pastoor : Dat komt, Jan, omdat er in de warme landen geen rammetis bestaat, jong.

Jan : (verbijsterd als hij de broek op de arm van de pastoor ontdekt) Dat's de broek van Jan Seppes, die hebben ze hem gisterenavond uitgetrokken, het zat kanon.

Pastoor : (vertrouwelijk) : Ge moet dat niet voortvertellen, Jan.

Jan : Voortvertellen. Hoel Zichom weet het, mijnheer Pastoor.

Pastoor : Dan moogt ge nog zo'n schandalige dingen niet voortvertellen, Jan Noterdaeme.

Fiontje : (is buitengekomen - overdreven vriendelijk) Goeciondag, mijnheer Pastoor.

Pastoor : Goeciondag, juffrouw Bosmans (tot Jan) : Is't beter ?

Jan : Watto, mijnheer Pastoor ?

Pastoor : 't Rammetis.

Jan : Beter, zegt ge, mijnheer Pastoor, beter ? (krimpt ineen) (uhu van Fiontje).

- Pastoor : Ik dacht het zo, Jan,.. Ik dacht het maar. Heb maar gocio moed, jong.
- Jan : 'k Zal het proberen, mijnheer Pastoor. (af)
- Fientje : (na een paar vergeefse uhu's) Verexcuseer, mijnheer Pastoor, zou ik U iets mogen zeggen ?
- Pastoor : Zeker, juffrouw Bosmans, zeker.
- Fientje : Ik had horen zeggen, mijnheer Pastoor, dat Tilleke Van Broos Machiels oergisteren naar Diest zou gaan, maar ze had heimelijk afgesproken met Rans van Seppe Landuyt om haar buiten het dorp op te wachten. Ik heb 's morgens wel een uur voor het venster staan loeren om Tilleke te zien. Toen ze voorbijkwam ben ik achter haar aan gegaan en Rans stond haar af te wachten achter de boomgaard van Mon van Gilles. Toen heb ik wat rapper gestapt om haar in te halen en toen ben ik tussen hen in gegaan tot in Diest... en in Diest heb ik dezelfde winkels gedaan... ik loste ze geen voet... zo zijn we teruggekomen... Ik heb hen altijd gesproken over Onze Lieve Heer en dat ze veel moesten bidden en zo hebben ze geen gelegenheid gehad om te zondigen... Nu schijnt het dat het af is tussen Tilleke en Rans, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Juffrouw Bosmans, Onze Lieve Heer die het hart van de mensen doorgrondt... (hij wordt onderbroken omdat Jzef achter het huis heel luid één van zijn psalmen zingt).
- Jef : Ons Julieke is zo mager als een bossemsteel. Want ze heeft van't vasten een knobbel in haar keel.
- Fientje : Die gemene lattenklover... Wat meende ge te zeggen, mijnheer Pastoor ?
- Pastoor : ... Ah... Wel, juffrouw Bosmans, Onze Lieve Heer die... (wordt opnieuw onderbroken door Jef, die zingt dat het schalt en zingend opkomt).
- Jef : Toen de duvel met jenever de benedictie gaf
Ons Fientje, och Hero, haren rok viel af.
Gloria Patria et spikkelbeen
Die geen vent en heeft slaapt 's nachts alleen.
- Fientje (verontwaardigd - af).
- Jef : giert het uit) : Lap, die heeft genoeg voor vandaag.
- Pastoor : (kan zijn glimlach moeilijk verbergen) : Genoeg... ?
- Jef : Ge moct U niet zo onnozel houden, mijnheer Pastoor.
Die kwezelkont.
- Pastoor : Foei, Jef, wat zijn dat voor woorden ?
- Jef : Ja, 't zijn uw beste klanten, hé. Dat's waar ook.
- Pastoor : (lacht zacht) : Gij zijt 'nen deugniet, Jef.
- Jef : Is't niet de waarheid, mijnheer Pastoor ?
- Dons Vorhaeghe is ondertussen opgekomen. Groeten.
- Dens : Ik heb de schoenen meegebracht, Jef.

- Jef : Ah ja, Dens. Dat is eerste klas. Regel dat binnen maar met Trees. Ik heb nog een werk dat presseert voor mijnheer Pastoor, nietwaar mijnheer Pastoor ?
Regel het maar met Trees. (af zonder antwoord af te wachten)
- Stilto - Dens draagt een droeve trek op zijn gezicht en beziet zo de pastoor.
- Pastoor : Toe, Dens, ge moet de kop hoog houden, jong.
- Dens : 'k Weet het, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Ge moet ook aan Polleke denken, hé...
- Dens : (knikt) Hij krijgt meer en meer 't gezicht en de ogen van zijn moeder, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Ja, Dens, jong (pauze).
- Dens : Och ze was zo slecht niet, zulle, mijnheer Pastoor, nee... maar...
- Pastoor : (na een korte pauze) ... maar... maar wat, Dens ?
- Dens : Wel, ... aan U kan ik het wel zeggen, mijnheer Pastoor... ziet ge... (hees) ze was te schoon voor mij. (zegt dat zeer treurig).
- Pastoor : Zoudt ge dat peinzen, Dens ?
- Dens : Ja, mijnheer Pastoor, zo is 't. Ze was te schoon voor 'n mens als ik.
- Pastoor : 'n mens weet het allemaal niet, hé, Dens.
- Dens : Slecht was Nora niet, nee... Ze is altijd vriendelijk voor mij geweest en voor de kleine, voor Polleke was ze ook goed... Maar 't was te stil bij mij, mijnheer Pastoor... Ik ben maar 'ne simpele mens,...
- Pastoor : Ze zal zij nog wel terugkoren, Dens.
- Dens : Ik zag ze nog zo lief op 't kerkhof liggen als wat ze nu gedaan heeft.
- Pastoor : Zo 'n dingen moogt ge niet zeggen, Dens.
- Dens : Nee, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Alla... Dens... dan maar weer tot 'n volgende keer, hé.
- Dens : Ja, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Anders nogal wat werk ?
- Dens : 'k Heb geen klagen, mijnheer Pastoor.
- Pastoor : Dat's good... Alla... Dag, Dens.
- Dens : Dag, mijnheer Pastoor. (Pastoor af - Dens binnen bij Jef Leirs).

Toneel is even ledig - Men hoort de papegaai zeggen : Geloofd zij Jezus Christus. - Men hoort Jef Leirs daarbinnen roepen : " In d' eeuwighoid. Amen.

Witte en Monneke komen het toneel opgesloopen - Monneke blijft achter-uitkijken - Witte komt voorzichtig tot onder het venster van Fientje Bosmans (Spel niet overdrijven).

- Witte : Nòsdedjic... Nosdedjic...
- Papegaai : Geloofd zij Jezus Christus.
- Witte : Nosdedjic... Nosdedjic...
- Papegaai : Geloofd zij Jezus Christus.
- Monneke : Pas op (Beiden verstoppen zich - Dens komt buiten, blijft even staan, af - een droevige eenzame figuur. Bengels komen terug te voorschijn en vatten terug post).
- Witte : (onder venster) (Vlug achter elkaar) Nosdedjic, Nosdedjic, Nosdedjic... (stilte) (opnieuw snel) Nosdedjic, Nosdedjic, Nosdedjic...
- Papegaai : (luid) Nosdedjic...
- Witte : (opnieuw en vlug) Nosdedjic, Nosdedjic, Nosdedjic...
- Papegaai : Nosdedjic, Nosdedjic, Nosdedjic... (Bengels vluchten lachend weg) (Jef Leirs komt af met zetel op zijn hoofd).
- Jef : (hoort papegaai vloeken - blijft verwonderd en geamuseerd staan en zegt lachend al afgaande) : Wel nosdedjic ... die bengels toch.

--- --
 D O E K
 --- --

1880